

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי יחיאל מיכל ב"ר מנחם זצ"ל

הרה"ק רבי יחזקאל שרגא בהרה"ק ר' חיים זצ"ל

משנה ד'

רבינו עובדיה מברטנורא

הגולל - אבן גדולה ורחבה שסותמים בה פי הקבר מלמעלה. מלשון וגללו את האבן (בראשית כ"ט).

והדופק - שתי אבנים גדולות אחת מצד זה ואחת מצד זה שהגולל נשען עליהן.

מטמאין במגע ובאהל - דכתיב (במדבר י"ט) ועל הנוגע בעצם או בחלל או במת או בקבר, מה מת מטמא במגע ובאהל אף קבר מטמא במגע ובאהל.

ואינן מטמאין במשא - דרשינן וכל אשר יגע על פני השדה (שם), לרבות גולל ודופק, וכתיב וכל אשר יגע, משום מגע הוא מטמא ואינו מטמא משום משא.

אם יש תחתיהן עפר קברות מטמא כשמסיטן - משום עפר הניסט עמוק. דמטמא במשא משום תפוסה של מת. והלכה כרבי יהושע.

דופק דופקין - אצל אבן הדופק מניחין לפעמים אבן אחרת להחזיקה ואין הגולל נשען עליה, והיא נקראת דופק דופקין.

הגולל אבן גדולה ורחבה שאיתה סותמים את פי הקבר מלמעלה **והדופק** שתי אבנים המשמשות כדפנות הקבר, שעליהם מונח הגולל **מטמאין במגע ובאהל** שנאמר "וכל אשר יגע על פני השדה" (במדבר יט, טז), ודרשו חכמים לרבות גולל ודופק, ולמדים טומאת מגע מן המילים 'אשר יגע', וטומאת אוהל מן המילים 'על פני' שמשמעו מטמאים מאוויר, **ואינן מטמאין במשא** ולמדים זאת ממה שכתוב 'אשר יגע', במגע מטמאים ואינם מטמאים במשא*, ועיין ברב מברטנורא שלומד דין זה מפסוק אחר. **רבי אליעזר** שחולק **אומר**: שגולל ודופק **מטמאין** אף **במשא** שכן הולך הוא לפי שיטת רבי ישמעאל שאינו ממעט טומאת משא מן הפסוק שהבאנו לעיל, ויש סוברים שלדעת רבי אליעזר אין לחלק בין טומאה לטומאה ולכן לשיטתו הם מטמאים גם במשא (ועיין בפירוש תוספות יו"ט). **רבי יהושע אומר**: **אם יש תחתיהן עפר קברות** עפר שמעורב בו רקב המת - **מטמאין במשא** לפי כשמסיט (מזיז) את הגולל והדופק, הרי באותו זמן הוא גם מזיז את עפר הקברות שתחתיהם והוא (העפר) מטמא במשא, כמו שלמדנו במשנה ב, והיסט דינו כמשא, **ואם לאו** ואם אין תחתיהם עפר קברות - הגולל והדופק **אינן מטמאין במשא**. שואלת המשנה **איזהו הדופק** מהו הדופק שעליו מדברת המשנה, ועונה המשנה **את שהגולל נשען עליו** אלו שתי אבנים משני צידי המת שהם בעצם דפנות הקבר, שעליהם מונח הגולל, כמו שביארנו לעיל, **אבל דופק דופקין** היינו האבנים שמחזיקות את הדופק, שכן פעמים מניחים אבנים נוספות כדי להחזיק את הדופק, ואותם אבנים נקראות 'דופק דופקין' - **טהור** כשאין הגולל נשען עליהם, אבל אם הגולל נשען עליהם הרי הם טמאים**.

*יש דעה בברייתא שכל טומאת גולל ודופק היא הלכה למשה מסיני, ולפי דעה זו כך נאמרה ההלכה מסיני: שהגולל ודופק מטמאים במגע ובאהל, אך לא במשא.

**ביארנו את המשנה בצורה הנדרשת כדי להבינה בפשטות, אולם הרב קהתי מביא בפירושו דעות נוספות מהו הגולל ומהו הדופק, וכן מרחיב הוא בעניין דעות שונות לגבי טומאתם של אלו.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאנגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ה'

אֵלוֹ הדברים שהמשנה תפרט **שָׁאֵם חֶסְרוֹ** כמות כל שהיא משיעורם (מהשיעור שבהם הם מטמאים) **טְהוּרִין** ואינן מטמאים כלל: **כַּזִּית מִן הַמֵּת** כזית בשר מן המת*, **וְכַזִּית נֶפֶל** בשר שנימוח ונעשה כעין ליחה, או מוהל שיצא מבשר המת ונקרש, **וּמְלֵא תְרוּד וְקָב** עפר ריקבון של המת, **וּרְבִיעִית דָּם** רביעית הלוג דם מן המת, **וְעֶצֶם כְּשֵׁעוּרָה** מן המת, **וְאֵבֶר מִן הַחַי שֶׁחִסַּר עֲצָמוֹ** היינו שחסר קצת מן העצם שבו, אבל אם חסר מן הבשר, עדיין הוא מטמא, אם נשארה בו כמות בשר כזו שהאיבר היה יכול להתרפא איתה עם עדיין היה מחובר לגוף. ואילו באיבר מן המת בין אם חסר מהעצם, ובין אם חסר מהבשר, עדיין מטמא משום עצם כשעורה, או משום כזית בשר.

*והרב מברטנורא מסביר מדוע נקבע שיעור כזית בשר שהוא מטמא ולא פחות משיעור זה, לפי שתחילת יצירתו של אדם היא בכזית. וכן לעניין רביעית הלוג, לפי שבתחילת ברייתו של קטן יש בו לא פחות מרביעית הלוג דם.

רבינו עובדיה מברטנורא

ואלו אם חסרו טהורים - דלית בהן כשיעור.
כזית מן המת - שכן הוא תחילת יצירתו של אדם בכזית.
ורביעית דם - הואיל ובתחילת ברייתו של קטן אין בו פחות מרביעית דם.
ואבר מן החי שחסר עצמו - אפילו קולית גדולה שחסר ממנה עצם כל שהוא לא מטמא משום אבר מן החי. אבל אם חסר מבשרו, לעולם הוא מטמא עד שיחסר מכדי להעלות ארוכה. ואבר מן המת, כזית בשר הפורש ממנו, טמא. ועצם כשעורה הפורש ממנו נמי טמא.